

חוט של חסד

הגליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב"צ שלום ארוש שליט"א פרשתו **ויצא** | ז' בסליו תשע"ח (25/11/17) | גליון 545

תוכחת מגולה מאהבה מסותרת

תוכחת מגולה מאהבה מסותרת

הדו שיח בין יעקב ורחל מעורר תמיהות גדולות. רחל אומרת לו "הבה לי בנים ואם אין מתה אנוכי", ומסביר רש"י שרחל ביקשה ממנו שיתפלל עליה כמו שיצחק אביו התפלל על רבקה. ויעקב כועס עליה ועונה לה דברים קשים כמו שכתוב: "וייחר אף יעקב ברחל ויאמר התחת אלוקים אנוכי אשר מנע ממך פרי בטן?" ומבאר רש"י שאמר לה: "את אומרת שאעשה כאבא, אני איני כאבא, אבא לא היו לו בנים, אני יש לי בנים, ממך מנע ולא ממני".

וצריכים לשאול: כיצד עונה יעקב לרחל בחרון אף? כיצד אדם מושלם כיעקב מטיח באשתו האהובה דברים קשים כדורבנות? וכי אינו רגיש למצבה העדין והפגיע? וכי אינו מודע לצערה הגדול? ומה היא ביקשה בסך הכול? שיתפלל עליה... כיצד הוא עונה לה: 'לי יש ילדים ולך אין, זו בעיה שלך?' כמו שמקשה הרמב"ן שאפילו אם אדם זר מספר לך שיש לו בעיה וצרה - אתה צריך להתפלל עליו, ובוודאי יעקב אבינו התפלל על הרבה אנשים שהיו צריכים ישועה, אם כן, על אשתו אינו מתפלל?

כעס מתוך אהבה

רבינו חיים בן עטר, ה"אור החיים" הקדוש, מלמד שחש ושולם לחשוב על יעקב שכעס על אשתו כעס אכזרי ועוין, אלא כעס עליה באהבתו הגדולה אליה, בגלל שרחל קללה את עצמה ואמרה "ואם אין מתה אנוכי", וידוע שקללת צדיק אפילו על תנאי מתקיימת, כפי שאנו למדים מסוף הפרשה שלנו שבאמת רחל מתה כתוצאה מקללת חנים - וזה היה צר מאוד ליעקב אבינו, ובפרט שידע שהיא צדקת גמורה שדבריה עושים

רושם, לכן "וייחר אפו".

מגמת הצדיקים

אבל אנו לומדים כאן עוד דבר חשוב מאוד: איך פונים לצדיק ולשם מה פונים לצדיק. המפרשים כולם מסכימים שרחל דיברה שלא כהוגן, ועל אף שאין אדם נתפס בשעת צערו, אך התורה מדקדקת לספר לנו גם על טעויות דקות ועדינות של הצדיקים כדי שנלמד מהם אנחנו לחיים שלנו מכל פרט ופרט.

צריכים לדעת יסוד חשוב מאוד: הצדיק האמתי אינו רוצה לקחת את המקום של

הקב"ה, וזה מרומז בדברי יעקב: "התחת אלוקים אנוכי" - וכי אני במקומו של ה'?! (רש"י) הצדיק יודע שלקב"ה יש רצון מכל אדם בכל מה שעובר עליו, ועבודת האדם בכל מה שעובר עליו היא להתחזק באמונה ולהתפלל. והצדיק לא רוצה לעשות את העבודה במקום הבן אדם, אלא אדרבא, הצדיק רוצה ללמד את האדם לעשות את העבודה האישית שלו.

ובוודאי לצדיק יש כוח תפילה מושלם והוא יכול לפעול בתפילתו ולגזור גזרות ולשנות את הטבע, ולבטל כל גזירה בשמיים - אבל לה' יתברך יש רצון מכל אדם בכל מקום שהוא, ה' רוצה שגם האדם הקטן ביותר יתפלל מעומק הלב, שגם הוא יאמין בה' שהכול לטובה ויגיד תודה על כל מה שעובר עליו.

לומדים מרחל

רחל אמרה ליעקב: 'הבה לי בנים' - וזה לא מצאחן בעיני יעקב, כי הצדיק אינו הקב"ה, לא כך פונים אל הצדיק. כאשר פונים אל הצדיק צריכים קודם כול לדעת שה' רוצה את העבודה שלך; אלא שהעבודה שלך חלשה ולא תמיד פועלת ישועות, לכן תפנה לצדיק בבקשת הדרכה כיצד עליך להתחזק בעבודתך, ובבקשת ברכה ועזרה בתפילה. וכשהצדיק רואה שהאדם מתפלל ומתחזק בעבודה שלו - גם הצדיק מתפלל עליו ועוזר לו מצדו.

והצדיק לא רוצה לעשות את העבודה במקום הבן אדם, אלא אדרבא, הצדיק רוצה ללמד את האדם לעשות את העבודה

הוא לעשות את העבודה שלו. אל תגידי לצדיק "תן לי, ואני לא אעשה כלום. אתה בעל כוח תעשה אתה את העבודה שלי". תזכור תמיד שהעיקר הוא העבודה שלך!

הכול תלוי בעבודה

עשוי הרשע רצה את הברכה אבל ביזה את הבכורה, שהיא העבודה, כמובא ברש"י. אין ברכה של צדיק בלי עבודה אישית. אין ישועות בלי התחזקות. אפילו כאשר ה' יתברך מבטיח בצורה מפורשת - הצדיקים מתחזקים בכל הכוחות בעבודתם, כי הם יראים "שמא יגרם החטא", היינו שהם יודעים שגם הבטחות מאת ה' יתברך תלויות בעבודה, בתפילות אישיות ובעבודת הרצון.

וכן גם כאשר ישנה הבטחה מפורשת - עדיין צריכים הרבה תפילות כי התפילות הן הכלים לקבל את השפע. ולכן כאשר ה' רצה לפקוד את שרה,

הוא טוב שנתיה מחלה בביתו של אבימלך והוא ילך לאברהם שיתפלל בעדו - ובתפילה הזו נבנה הכלי לפקידת שרה כמובאר בגמרא, כי גם הבטחה מפורשת מה' יתברך טעונה עבודה ותפילה!

גם כשהולכים לקברי צדיקים - זה לא תחליף לעבודה האישית של הבן אדם. זה תמריץ, זה סיוע, זו התעוררות - אבל אחרי הכול, אם הבן אדם לא יתעורר ולא יעבוד את העבודה שלו בתפילות וברצונות, הוא לא ישתנה ולא יעזור לו כלום.

אל תחפש תחליפים

לכן מובן שאמר לה "התחת אלוקים אנוכי", אלוקים זו מידת הדין, כלומר שזו מידת הדין שרוצה ממך משהו, שאת תתפללי. וכך מובא בחז"ל שה' עשה את האימהות הקדושות עקרות כי הוא מתאוה לתפילתן - לתפילתן דווקא. לכן אמר לה יעקב: "כשאת פונה לצדיק שיעשה את כל העבודה בשבילך, את בעצם אומרת: "לא מעניין אותי מאלוקים, לא מעניין אותי מה הוא רוצה ממני, ח"ו. אתה הצדיק תעשה את העבודה במקומי..."

ובאמת אומרים המפרשים, שדברי יעקב עוררו את רחל לתפילה חזקה, כמו שכתוב אחר כך: "וישמע אליה אלוקים". ויעקב רק רצה שלא תסמוך עליו שיעשה את העבודה במקומה (רמב"ן), וכן מובא שרחל התעוררה לתקן דברים אצלה (כלי יקר). זאת אומרת שרחל אמנו למדה: "אין הדבר תלוי אלא בי".

העזרה של הצדיק כפי עבודת האדם

ולפי העבודה של האדם - כך הצדיק

המשך בעמוד 3

הכנסים של הרב שלום ארוש שליט"א לשבוע הקרוב

<p>יום א' ב' בחשוון (22/10/2017) ראשית לציון והסביבה בית כנסת לב הנחל רח' התקופה 21 שבת כרמית בשעה: 20:30</p>	<p>יום ב' ג' בחשוון (23/10/2017) דימונה והסביבה בית מדרש עקבא רח' רחבה רמ"ת בשעה: 20:30</p>	<p>יום ד' ה' בחשוון תפילה רח' סל רח' עמנואל תל אביב 13 שיעור רבנות ברמ"ת בשבת 20:00 יום ז' בחולון רח' אלון רח' רחובות בשבת 21:00 רח' אלון רח' רחובות בשבת 22:00 רח' המגדלים רח' רחובות בשבת 21:00 רח' חלילי רח' רחובות</p>
---	---	---

לפרטים ולהזמנת שיעורים: 0527611100

גן הדעת

פנינים, פתגמים, רעיונות, חידושים לפרשת השבוע

פניני חסידות ברסלב

שלמה המלך פתח את ספר משלי כשהוא אומר לכל אדם שצריך לחדד את השכל **"לדעת חכמה ומוסר להבין אמרי בינה.. להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידיהם"** כי האמת, מה שהגביל השם יתברך לשכל האנושי שיוכל להבין, הוא מצוה גדולה לחדד השכל, להבין הדבר על בוריו, וכן יש עניין גדול להבין את המשלים והמליצות שהובאו במקורות, לא להסתפק בהבנה שטחית, כי העיון לעומק בדברי תורה הוא שמוציא את האדם מעולם החומר, היא שמעלה אותו לרדוף ולהשיג את האור, שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין, והוא אור אין סוף, אך בשביל זה צריך **לדעת חכמה, וכן צריך להבין משל ומליצה.**

ויש בתורה שני סוגי משלים, יש משל מפורט, ויש משל כללי, וההבדל ביניהם הוא שבמשל המפורט, כל הכללים חשופים, כל פרט ופרט בסיפור מלמד משהו, ובמשל הכללי יש הרבה פרטים חסרי ערך שהם רק תפאורה לדבר העיקרי, וגם החלומות הם סוג של משל, כי האדם רואה בחלום דברים שאין לו הבנה ברורה בהם, "כי בא החלום ברוב עניין" רק שהחלום של הנביאים הוא

לא חלום רגיל, כי לחלום כל אדם חולם, ובדרך כלל החלומות הם חלומות שוא, וכל העניינים שהאדם עסוק בהם במשך היום נראים לו בחלום הלילה, ויש גם חלומות אמתיים אף על פי שהם נדירים. אבל חלום נבואי זה עניין אחר לגמרי, כי חלום נבואי חל רק על אדם שיש לו שלמות השכל והמידות, רק על אדם שכל ההשתוקקות שלו מרוכזת להשגת האמת שרק הוא יכול לחלום נבואי, וככל שהוא מתוקן יותר, כך החלום שלו מבורר יותר, כך החלום שלו הוא חלום מפורט, כמו שהיה החלום של יעקב, שבו כל פרט יש לו חלק חשוב, כי הסולם שראשו מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה מרמז לעבודת האדם בהשגת הדבקות בקב"ה, הסולם הוא משל ליכולת הרוחנית שנתן הקב"ה לאדם לטפס לעלות ולהשיג בבחינה של מטי ולא מטי אור האינסוף, עד אשר ברום המעלות מגיע הצדיק למדרגת "והנה ה' ניצב עליו" כי היציבות מרמזת למדרגה אותה משיג הצדיק הדבוק בה', והיא המדרגת היציבות, שהוא לא מטלטל נע ונד בעץ הדעת טוב ורע, אלא הוא אוכל מעץ החיים וחי לעולם. ויש כאן שבע בחינות בסולם, כי יש את הסולם, ואת היותו מוצב ארצה,

ואת זה שהוא מגיע השמימה, ויש את מלאכי האלהים, שהם עולים, ויורדים, עד אשר משיגים את היציבות, וכל פרט מלמד אותנו שצריך לילך מדרגה לדרגה, וצריך שיהיה לאדם כמה וכמה עליות וירידות וקודם העליה צריך שיהיה ירידה, והירידה היא תכלית העליה, כמו שכתוב "עולים ויורדים בו" היינו שבאדם עצמו מתחוללים כל העליות והירידות, על כן אל יתוהם האדם ולא יפול בדעתו מכל מה שיעבר עליו, כי אפילו כשהוא בבחינת עליה, שרואה איזה ישועה והתנוצצות, אל יטעה שכבר האור שלו, רק ידע שעדין הוא רחוק מאד, וזהו הכלל בעניין הסולם, שהוא סולמו של כל אדם בדרך אל האין סוף. ועכשו בזמננו שיש הסתלקות הנבואה מה שנשאר לנו זה תפילה, כי התפילה היא בחינת נבואה, והמתפלל הוא בחינת נביא שדבורו הוא בחינת "בורא ייב שפתיים", רק שבשביל שהתפילה תפעל כמו נבואה צריכים להרחיק את העצלות והעצבות, ומצווה גדולה להיות בשמחה תמיד, כי רק על ידי שמחה, אפשר למשוך רוח נבואה, רוח דקדושה, המעלה את האדם להשיג יציבות בסולם.

מוהר"ן אמר לאחד מאנ"ש אם יהיה לך ארבעים יום התבודדות בציפות בנדאי יהיה לך שני לטובה. (אבן"ה ברזל שם סמ"ג).

פגם אחת בימי מוהר"ן זכרוננו לברכה היה אהד שפגש אשה רעה מאד, והוא לא ידע מזה מקדם, ורק לאחר הנשואין נודע לו זאת, ולא ידע מה לעשות כי הקניטה אותו מאד, ושאול למוהר"ן זכרוננו לברכה עצה מה לעשות. השיב לו, שיתפלל להשם יתברך על זה משך זמן בכל יום שעה מיוחדת וכו'. (אבן"ה ברזל, שם סמ"ט).

פגם אחת אמר מוהר"ן, איך אפשר שיהיה "עולם הזה", כשיש תאוה הידועה בעולם. (אבן"ה ברזל)

"הלכות מתנה" הלכה ד' ויצא יעקב נאמרה בשבת בבקר, אחר שנטל ידיו לאכל שחרית, והמשיך באמירתה, עד שפגעט נגשה ערב. (אבן"ה ברזל, שם סמ"ב).

א ב של החיים

- ★ מ"ה ש"ה היה עקרו להתחיל מהתקלה" זה תמצית כל השכל של ההתחזקות.
- ★ צריך למצא דבני התחזקות דבר יום ביומו.
- ★ מדרגת האדם היא כפי מידת ההתחזקות שלו.
- ★ את עקר ההתחזקות שואבים מהדעת של הצדיק.

ש"ת של חסד

דין המוגש ע"י בית ההוראה "חוט של חסד" מאת הרב ישראל שריקי הי"ד מחשובי אברכי כולל ההוראה

אדם שמאריך בתפילתו ויש אדם העומד מלפניו שסיים תפילתו ורוצה לפסוע ג' פסיעות ורומז לו שימיה בתפילתו, ונפשו בשאלתו מה ניתן לעשות בכדי להמשיך את התפילה מבלי הפרעה.

איסור לעבור לפני המתפלל

בגמ' ברכות (כ"ו) איתא רב איקלע לבי גניבא וצלי של שבת בערב שבת, והוה מצלי רב ירמיה בר אבא אחורוי דרב, וסיים רב ולא פסקיה לצלותיה דרב ירמיה. (ופירש רש"י ולא פסקיה לצלותיה כלומר לא הפסיק בין רבי ירמיה ולכותל לעבור לפניו ולילך ולישב במקומו אלא עמד על עמודו) וממשה זה לומדת הגמ' דאסור לעבור כנגד המתפללים, ופריך והא רבי אמר ורבי אסי חלפי ומשני רבי אמר ורבי אסי חוץ לד' אמות הוא דחלפי.

וכן פסק **הטשו"ע** (סימן ק"ב סעי' ד') דדווקא לפניו אסור לישב ולעבור, אבל מן הצד מותר לעבור ולעמוד. אמנם מדברי **הזוה"ק** (פרשת חיי שרה קלב.) משמע שיש להחמיר בזה גם מן הצד, ורבים מהאחרונים הביאוהו, **המנ"א** (סק"ה), **החיד"א בקשר גודל** (סי' יב אות ג), **חסד האלפים** (סי' א'), **בן איש חי** (פרשת יתרו אות ז') ו**המשנ"ב** (סק"ז) ועוד.

והנה **מרו הגרע"י בהליכות עולם** (ח"א פרשת יתרו אות ג') כתב דכיון שמדברי הגמ' שלנו מתבאר שלענין מלפניו אין להחמיר אלא אם כן בתוך ד' אמות, ומן הצד מותר אפי' בתוך ד' אמות וכו"פ **השו"ע**, העיקר להלכה כדבריהם, ובכה"ג אזלינן בתר הפוסקים נגד ספרי המקובלים, אמנם בספר **יוקח נא** (סק"ז) כתב שממדי חסידות יש לחוש לדברי **הזוהר הקדוש** והביאו בהלכה ברורה (סימן ק"ב עמוד ת"א) וכן **הראשל"צ הגר"י יוסף שליט"א בילקוט יוסף** (ח"א סימן ק"ב עמוד תמ"ה) כתב שהמחמיר כדברי הזוהר תע"ב.

ומאידך כ"ח (סק"ל) כתב שאין להקל בזה אלא בשעת הדחק.

עומד במעבר ציבורי

מ"מ כל דין זה הוא באדם העומד במקום הראוי לתפילה, אך אם נעמד לתפילת שמונה עשרה במקום המיועד למעבר ציבורי, מותר לעבור כנגדו, וכמבואר בהליכות שלמה (תפילה פ"ח סעי' לו) שהתיר להעביר את המתפלל ממקומו, אמנם כתב דאף שמצד הדין מותר לעבור כנגדו, מ"מ לכתחילה ראוי להחמיר בזה אם לא במקום צורך.

פסיעה לאחור לאדם שמאריך בתפילתו עיין במשנ"ב (סי' קד סק"א) בשם השערי תשובה לגבי אדם נכבד שעומד בתפילה והציבור מתניינים לו שסיים תפילתו, וזה מטרידו בתפילה, מותר לו לרמוז לשליח ציבור שיתפלל כדרכו, ואם אפשר ראוי שיעמיד את עצמו לפחות עד סיום אותה ברכה. ואף אסור לרמוז באמצע התפילה אפי' לצורך מצוה, מ"מ בנידון דידן יש להקל, כיון דהוי צורך התפילה, וכ"כ מרו **הגרע"י** זצ"ל **בילקוט יוסף** (ח"א סי' קד סעי' ח') שכיוצא בזה מציינו בגמרא (יומא י"ט) דרב רמו בידיה באמצע קריאת שמע בפרק שני. ואמנם מציינו שבתפלה החמירו יותר גבי הפסקה, מכל מקום כשהדבר מפריע לו בהמשך תפלתו, שאינו יכול להתרכז בוונתו, דמי לתינוק המטרידו שמתור לרמוז לו לשתוק אפילו באמצע שמונה עשרה.

וספר חסידים (סימן תשפ"ד) כתב, חכם אחד אמר לתלמידיו, שאם אחד מתפלל לפני התיבה ומקצר בתפילה, ואני איני יכול לקצר, כשהוא מתחיל בברוך כדי לומר החזרה להוציא את הרבים ידי חובה, אני הולך לאחור כאילו סיימתי תפילתי, כדי שלא יתלוצצו עלי, אף שעדיין לא סיימתי אלא לאחר קדושה. והקדוש ברוך הוא יודע שלא פסעתי לאחורי

אלא כדי שלא יתלוצצו עלי, ולא הייתי יכול לכוון, והכל לפי לב האדם. עכ"ד.

(וכן הובא במגן אברהם סימן קכ"ד סק"ז). וכתב על זה מרו החיד"א בספר ברית עולם, ואני בעניי קיימתי דבר זה מסברא במקום אחד, כשהלכתי בשליחות מצוה, ושמתחי כשראיתי דברי רבינו. ע"כ.

ומרו הגרע"י זצ"ל "ואני נוהג לפסוע שלש פסיעות לאחורי אחר יהיו לרצון הראשונה, ומסיים אלהי נצור לשוני וכו' במקום שכלו הפסיעות". ועפ"ז (ז' בילקוט יוסף (סי' קד אות י') דמי שנאנס והוצרך להתפלל בביתו, ובאמצע תפלת שמונה עשרה התחיל הטלפון לצלצל, או הקישו בדלת, ימתין מעט עד שהצלצל יפסק, וימשיך בתפלתו. אך אם הצלצל אינו פוסק, ומחמת כן אינו מסוגל לכוון בתפלה, מותר לו ללכת באין אומר ודברים לטלפון ולנתקו, או לפתוח את הדלת, ולרמוז לבא להמתין, ולהמשיך בתפלתו.

ויש לצרף גם את מה שכתב באור לציון (ח"ב עמ' ע') שעיקר הטעם שאסור לעבור כנגד המתפלל הוא משום שמבטל כוונתו, א"כ בניד"ד שמתבטלת כוונתו יש להקל לעשות כן, שהרי זה שעומדים לפניו היא גופא מפריעה לו להתרכז, ולכן מותר לו לעשות כן וימשיך בתפלתו.

הלכה למעשה

לכן אדם המאריך בתפילתו ויש אנשים העומדים לפניו וסיימו תפילתו וכותל מטרדיים אותו בתפילתו שאינו יכול לכוון כראוי, יכול לרמוז להם שסיים תפילתו כדי שיעשו ג' פסיעות וילכו להם ולאחר מכן ימשיך תפילתו, ואם יש צורך יכול אפילו לפסוע ג' פסיעות שכביכול סיימ תפילתו ואחר שיעשו הם ג' פסיעות יחזור למקומו וימשיך בתפילתו.

סיפור שני- המהרש"א ורב המדינה

הרב המהרש"א ז"ל כיהן כרב באיזו קהילה והיה יושב ולומד עם הישיבה שלו כל היום כולו. אז היה נהוג, שרב העיר היה כפוף תחת ממשלת רב מטעם המדינה, שהייתה מרותו על כל רבני העיירות, והיו מוכרחים כל הרבנים של כל הקהילות השייכים לרב המדינה לבוא לפניו ולקבל פניו וליטול ממנו רשות מפעם לפעם, כנהוג בדורות הקודמים.

כשבאו כל רבני הקהילות לקבל את פני רב המדינה, לא הלך עימם הרב המהרש"א, רק ישב ולמד כמנהגו. רב המדינה דן אותו לכף זכות ואמר: "אולי מחמת שטרוד הוא בלימוד, על כן לא בא לקבל פני". ונסע רב המדינה אל המקום, אשר היה שם הרב הקדוש המהרש"א.

כשבא אל העיר, חרדו לקראתו כל תושבי העיר כנהוג, ובאו כולם לקבל את פניו. והנה הרב המהרש"א, שוב לא הגיע לקבל את פניו, ודן אותו שוב רב המדינה לכף זכות, ותלה גם את זאת בצדיקתו מחששו לביטול תורה, שאינו רוצה לבטל מלימודו.

אולם בסופו של דבר החליט רב המדינה ללכת בעצמו אל בית הכנסת, שם ישב ולמד המהרש"א עם תלמידיו. כשהגיע לבית הכנסת, לא זו המהרש"א ממקומו ולא הפסיק מלימודו ולא נתן לו שלום כלל, ואף על פי כן דן אותו לכף זכות גם עכשיו... ואמר: "אולי גם זה מפני שאינו רוצה להפסיק לימודו".

תוך כדי שהרב דן את המהרש"א לכף זכות, נכנס לבית הכנסת בחור, ומיד חרד המהרש"א לקראתו וקם מלפניו מלא קומתו וחלק לו כבוד ודיבר עימו הרבה מאוד. אז כעס רב המדינה מאוד על המהרש"א ז"ל כל כך, עד שביזה אותו, פנה אליו ואמר לו: "בתחילה, כשלא באתם אלי לעירי לקבל פני, דנתי אתכם לכף זכות ותליתי זאת בביטול תורה, אחר כך כשבאתי למקומכם ולא באתם אלי, שוב דנתי אתכם לכף זכות ותליתי זאת גם כן בביטול תורה, אח"כ כך, כשבאתי לבית הכנסת ולא נתתם לי שלום שוב דנתי אתכם לכף זכות ותליתי זאת גם כן בביטול תורה, מחמת שאין אתם רוצים להפסיק מן התורה כלל וכלל, אולם עכשיו אני רואה ששקר הדבר, כי הלא את הבחור הזה כיבדתם ודיברתם עימו הרבה ועוד באמצע הלימוד?".

אמר לו המהרש"א: "עתה תראה מופת, שהבחור הזה ייהרג בעוד שתי שעות". רב המדינה, מרוב כעסו על המהרש"א, לא האמין לזה ורצה להכחיש זאת לפני כל, ולקח את הבחור הנ"ל והלך עימו אנה ואנה ודיבר עימו הרבה, כדי שיעברו שתי השעות ולא ייהרג, וכך יכחיש את דברי

המהרש"א ז"ל.

והנה בעוברם בעיר, חלף לידם איזה אדון נוכרי וירה, לפי תומו, באיזה עוף, אולם טעה ופגע בבחור הנ"ל ונהרג מיד בסוף שתי השעות כדברי המהרש"א.

רב המדינה רץ אל המהרש"א במורא. אמר לו המהרש"א: "עתה תראה, שעוד מעט יביאו לפה הרוג", ותוך כדי שהיו מדברים, נשמע קול בעיר שהביאו איזה הרוג אל העיר. נבהל רב המדינה מאוד ושאל את המהרש"א לפשר הדבר, והמהרש"א גילה לו: "היות שהבחור הנ"ל, הוא לגולו של אחאב מלך ישראל, ועונשו של אחאב הוא, שנולד בכל שנה ושנה ונהרג, ומחמת זה חלקתי לו כבוד גדול, ותיכף שבא בחור זה לעולם מיד נברא משחית ומזיק כדי להרוג, והיה המזיק עומד במקום ההוא, כלומר: מחוץ לעיר, והיה מצפה שיגיע זמנו של זה הבחור הנ"ל, כדי שיהיה נהרג על ידו. ועתה מחמת שאתם עיכבתם אותו,

איך ספר הפירות! אביא חזן נשיא

על-די הדסים בשבת זוכה לבנים תלמידי-חכמים. [בנים נט']

ונהרג כאן בעיר על ידי האדון הנ"ל. על ידי זה היו מוכרחים לתת למשחית הנ"ל איש אחר במקומו. וזהו הנהרג, שנהרג על ידו, והביאו אותו עתה לעיר. וכעת צריכים אתם לקבל תשובה, כי על ידכם נהרג זה ההרוג, כי אתם סיבבתם זאת על ידי העיכוב שעייכבתם את הבחור פה".

נפל רב המדינה לפני רגלי המהרש"א ופייס אותו והתחנן לפניו שימחול לו, וביקש ממנו שיתן לו תשובה. אמר לו המהרש"א: תשובתך היא, שתסלק ותעביר מידך את כתר הרבנות מהמדינה" - וקיבל על עצמו רב המדינה את הדבר.

סיפור שלישי- פטירתו

קהל המלווים התהלך שפוף אחר מיטתו של אחד מנכבדי הקהל בעיר אוסטראה שבגליציה. אהוב על המקום ונוח לבריות היה, כפי פרש לעני וידו שילח לאביו, כל נצרך ודל מצא אצלו אוזן קשבת ויד מושטת לעזרה.

חבורת המלווים התקרבה אל שערי בית העלמין היהודי, שם כבר נכרה קברו, סמוך לזקני וחשובי הקהילה לדורותיה. בעודם צועדים, חלפו על פני הכנסייה המקומית ששתי וערב ענק התנוסס

"מגדיל ישועות מלכו" חלק ב' לדגל יומא דהילולא המהרש"א זצוק"ל שחל בה' נסלו

מעליה בתיעוב, תוך שהם ממלמלים: "שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא".

אולם אז אירע לפתע מאורע משונה ביותר: פעמוני הכנסייה החלו לצלצל בעוז, ומין רוח של טומאה חדרה בעקבותיה ללבבות, כמה מן המלווים פרשו מן הלוויה ונכנסו היישר אל פתח הכנסייה, שם פגשו באנשי הכמורה ולמרבה התדהמה ניגשו אליהם בבקשה להמיר את דתם!

מאז חזר המאורע על עצמו שוב ושוב. הדרך היחידה לבית העלמין עברה סמוך לבית טומאה זה, ולא היתה ליהודי העיר ברירה אלא לחלוף לידו. בכל לוויה היו פעמוני הכנסייה מתחילים להרעיש בקולי קולות ולגרום בכוח טומאתם ליהודים תמימים להכנס פנימה - ולהשתמד.

בעת ההיא כיהן כרב העיר הגאון הקדוש, שנועד בחיבורו הגדול על הש"ס "חידושי הלכות ואגדות - מהרש"א". לבו התמלא צער רב על התופעה המחרידה, והוא לחם בכל כוחו כדי להכניע את הטומאה הזו.

יום אחד נחרדה אוסטרו היהודית למשמע הבשורה הקשה כי נשבה ארון האלוקים; המהרש"א הקדוש שהיה נערץ על כל בני עירו היראים והשלמים - הסתלק לבית עולמו!

המהרש"א ביקש לפני עלייתו לגני מרומים, כי יניחו על מיטתו בעת הלוויתו את חיבורו הגדול על הש"ס.

באותו יום לבשה אוסטרו אבל, כל החנויות נסגרו והיתמות הורגשה על פני הכל. המונים נהרו אל בית מדרשו של רבי שמואל אליעזר, שבו נהג להשקות מתורתו לתלמידיו, משם החל מסע ההלוויה. כפי שביקש המהרש"א, הניחו על מיטתו את ספרו, והעיר כולה ליוותה את גדול הדור אל מקום מנוחתו.

מתחות גדולה הורגשה על פני המלווים, שעה שחלפו עם מיטתו של הצדיק, סמוך לכניסה המפורסמת אשר כל באיה לא ישובו, ואשר הפילה את חיתתה על יהודי העיר: מה יקרה עכשיו?...

וראה זה פלא: ברגע שבו עברה המיטה ועליה גופו הטהור של רבי שמואל אליעזר, ליד מקום טומאתם של הנוצרים, התיישב הצדיק על מיטתו, נטל את ספרו והחל מדפדף בו - - -

חרדת אלוקים נפלה על כל הקהל, ובעודם משתוממים למראה עיניהם, החלו שומעים זעקות שבר נוראות בוקעות מתוך בית התיפלה. לתדהמתם, החל הבניין שוקע אט אט באדמה על יושביו. כעבור שעה קלה, לא נותר מבית התיפלה זכר, מלבד בור ענק שנותר במקום בו היתה פעם הכנסייה - עדות לנס הגדול שחולל המהרש"א לאחר הסתלקותו. זיעוכי"א.

המשך דבר ראש הישיבה

מתפלל עליו. ועל פי זה ניתן לומר שזו כוונת רש"י במילים: "איני כאבא" - אני לא כיצחק אבי, כי יצחק ראה את רבקה מתפללת, כמובא בפרשה הקודמת על המילים "לנוכח אשתו" ולכן עזר לה בתפילותיו; אבל יעקב ראה שרחל לא עושה את העבודה שלה לפי מדרגתה ומעלתה, ולכן היה עליו לעזור אותה תחילה.

בשבוע שעבר ביארנו באריכות את המילים "ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו", ועל פי מה שכתבנו כאן יש לנו פירוש נוסף למילים אלה: שתפילת הצדיק על האדם היא לפי עבודת האדם! וזה פירוש "לנוכח" - ביחס לעבודה שלה, כך הייתה התפילה של בעלה.

ועל פי זה מובן שאמר לה "מנע ממך ולא ממני" - כי רצה לומר לה שיש לה' יתברך רצון ממנה דווקא. ואף על פי שהצדיק, שהוא יעקב, בוודאי יכול לעשות את העבודה במקומה, אבל רצון ה' הוא שכל אחד ואחד יעשה את העבודה שלו דווקא. וכאן, שה' עשה את רחל עקרה, כי רוצה שרחל תעשה את העבודה המיוחדת שלה כדי למלא את החיסרון בבנים. נמצא שיעקב אמר לה בזה: "כשאת תעשי את העבודה שלך, גם אני אעזור לך ואתפלל עלייך כמו יצחק אבי".

אין דרכים עוקפות

נמצא שהצדיק האמתי לא רוצה לעקוף את הקב"ה, אלא לחבר כל אדם אל הקב"ה. וכפי שהאדם מתחבר מעצמו לה' ולעבודתו - כך הצדיק מוסיף ומתפלל עליו ופועל עבורו. כי לקב"ה יש רצון שהאדם יעשה עבודה מסוימת, ואם הצדיק יעבוד במקום הבן אדם - הוא הולך נגד רצון ה' יתברך, כביכול. לכן אתה תעשה את העבודה שלך עד היכן שידך מגעת, ולך אל הצדיק שיעזור לך ויתפלל עליך ויברך אותך ויגזור עליך וכדומה.

ה' יתברך יגלה לנו נפלאות מתורתו, שנזכה להבין את כל סיפורי אבותינו הקדושים ומעשיהם, והעיקר הוא והיסודי הזה, ובכל בעיה בחיים נתחזק לעשות את העבודה שלנו: להתחזק באמונה פשוטה שהכול טוב, ונתפלל רק לקב"ה - ועל ידי זה נזכה לברכת הצדיקים ולתפילתם, ולהמשיך עלינו את כל ההשפעות הטובות, וניגאל גאולת עולמים במהרה בימינו, אמן.

באת שלום חלא אור לכל בית ישראל.

נא להתפלל לרפואת משה בן אידה, גילה בת ציפורה, תמור בת מרים בת שבע בת ימימה

באהבה חינוך

לא בבית ספרנו פרק יב מאת הרב יצחק אבוחצירא. יועץ חינוכי, מאבחן ומטפל.

לא ע"י דיבור (תיפוך על השולחן ויצירת רעש בצורות אחרות). 7. אימפולסיביות. אנשים כאלה סובלים סבל אמיתי כאשר הם נאלצים לחכות בתור / ברמזור וכ'י. לעיתים הם יותורו על משהו רק כי יראו שיש תור (לעיתים בסופר / על מתקנים בפארק וכ'י). 8. קושי באיפוק (חיבים להגיד את מה שרוצים מיד ועשוי). 9. מציקנות (מטרידים בכוונה את הסביבה). אם יש 6 מתוך ה-9, זה מעיד על היפראקטיביות/אימפולסיביות.

קריטריונים להפרעת קשב: ילדים הסובלים מהפרעות הקשב, מתקשים להישאר קשובים לדבר אחד לאורך זמן. הם נוטים להיות לא מאורגנים, לטעות בדברים או לאבד קצמץ. קשה להם לסיים מטלות והם נוטים להימנע מביצוען. בגלל הקשיים הללו, סימפטומים אלו, עלולים להשפיע על הילד במקומות רבים בחייו. לדוגמא: ילדים עלולים לצחוק עליו או לא לרצות לשחק איתו כי הוא לא מצליח לקלוט את החוקים של המשחק. בבית הספר ילדים אלו יקבלו ציונים נמוכים בגלל הקושי להקשיב בשיעור, לעשות שיעורי בית או ללמוד למבחן. כתוצאה מכך גם היחסים עם ההורים בבית יכולים להיות מתוחים למדי.

לאנשים עם בעיות קשב ישנם קשיים ב"מנגנוני הויסות", זה מתבטא ב: **ויסות שעות ביומנו:** ילדים עם הפרעת קשב, יש מחזור שינה שונה מילדים רגילים, כאשר רוב השינה פחות עמוקה, אבל אלו יש בזמן השינה חלק עמוק ארוך יותר. זה עשוי לגרום להרטבת לילה גם בגיל מאוחר יחסית, עד שמתפתחת הבשלה בתחום הזה. (פי 2.7 יותר מילדים ללא הפרעת קשב)

השבוע, נמשיך בע"ה בהסבר מקצועי למונח "הפרעות קשב", נגדיר במונחים כלליים מהם התכונות המאפיינות כל סוג ואלו קשיים נלווים אופייניים. **לידיעתכם, המאמר אינו מהווה תחליף לאבחון או הסבר מקצועי, אבל הוא ייתן לנו בע"ה תובנות והסברים לקשיים של הילד.**

למי מונים?
במידה ויש לכם חשש כזה או אחר, אתם חייבים ואני מדגיש שוב-חייבים, לבדוק ולאבחן. האבחון נעשה ע"י פנייה לרופא הילדים והוא כבר יסביר את כל התהליך. האבחון אינו פולשני ולא מצריך אשפוז, הוא כולל שיחה של הרופא הניירולוג עם הילד, צפייה במספר תרגילים ומטלות לימודיות-קריאה וכתביה, שאלון למילוי ע"י ההורים והגננת/המורה וקריאת חומר רפואי על ההיסטוריה של הילד ושל הוריו (להפרעות קשב יש תורשה מאוד חזקה). במידה ותהיה החלטה של הניירולוג שאכן לילד יש קשיי קשב וכד', נתייעץ איתו ועם גורמי חינוך/טיפול מה לעשות עם האבחנה. תמיד תמיד נוכל לקבל חו"ד נוספת, לבדוק שוב, ומה גם שלא תמיד הטיפול יהיה תרופתי. אנר לעיתים מעדיפים להימנע מאבחון כי אולי... אבל מהניסיון של הורים רבים שמוכנים בכל מחיר להחזיר את הגלגל מספר שנים אחורה, עדיף לאבחן ולבדוק היום מאשר כשהמצב כבר יוצר בעיות ופערים. יש לכם חשש מהתהליך, זה נורמאלי, תתקשרו אלי נדון בכך ביחד. השבוע בע"ה יהיה אפשרי לחייג מידי יום בשעות אה"צ והערב, תפוס, לא עונים, נסו שוב. זכרו- עדיף סנימיטר של מניעה מקילומטר של המשך בע"ה בשבוע הבא.

קיימים גם מחזורי שינה מעורבים. קושי גדול לישון מוקדם או לקום מוקדם וזה לא רק ביום רגיל שבשגרה, אלא אפילו בימים שהם עייפים מאוד, הם מרגישים ש"לישון בשעה סבירה", זה כמו לישון בחמש בערב. גם שעת ההשכמה היא "פרוקט" בפני עצמו, ולעיתים כאשר מעירים אותם בשעה סבירה, הם מגיבים כאילו העירו אותם באמצע הלילה ולוקח להם זמן להתאושש ולהסתגל למצב ערנות. בד"כ הם גם חסרי תיאבון בבוקר. **ויסות רעב ושובע:** ילדים עם הפרעת קשב, אינם "מווסתים" במנגנון תקין של רעב/שובע, ולכן הם אינם חשים תחושת רעב וכמעט ולא אוכלים, או שלהיפך- רגילים לאכול גם כשלא חשים רעב ולכן אוכלים סתם כל הזמן. **ויסות רגשי:** קשה להם לצאת ממצבים רגשיים, קשה לעבור ממצב למצב, ומאוד קשה עם שינויים (מכל הסוגים). **ויסות חושי:** לא יכולים לסנן גירויים. רגשים לרעש, לאור ולמוגע. (צריך להתחשב במצב הזה כי לפעמים חושבים שההתנהגות או הדרישה של הילד נובעת מפניוק, ולא היא הילד אינו מסוגל להיות במקום רועש והמוני או ללבוש חולצה מסוימת, כי היא גורמת לו לתחושה לא נעימה). כאשר נשים לב, כי אצל ילדנו קיימות תופעות מהסוג הנ"ל, ובנוסף קיימים קשיים לימודיים/רגשיים/חברתיים, נדע שעלנו לגשת לאבחון/טיפול אצל איש מקצוע, ע"מ לעזור לנו ולילד להשתלב בצורה טובה יותר. קיימות 3 דרישות יסוד להפרעות קשב: הסימפטומים של הפרעות קשב וריכוז מתחלקים לשלושה סוגים עיקריים: חוסר קשב, היפראקטיביות ואימפולסיביות. על פי מדרוך האבחנות של איגוד הפסיכיאטריה האמריקני (DSM), סימפטומים של הפרעת קשב וריכוז צריכים להופיע לאורך שיש חודשים לפחות, ולהשפיע באופן שלילי בסיטואציות שונות, בשני מקומות שונים: בכיתה ובבית. כמו כן, הסימפטומים צריכים להופיע לפני גיל שבע.

בקיצור, מבחינה רפואית קיימות 3 דרישות יסוד להפרעת קשב והם: 1. מצוקה רגשית / חברתית / התנהגותית / לימודית. 2. המצוקה צריכה להתבטא בשתי מסגרות לפחות (ב"ס/גן + בית). 3. חלק מהתופעות חייבות להופיע עוד לפני גיל 7.

הסרבול של דני
כלפי חוץ, דני נראה ממש כמו כל ילד רגיל, הוא חכם ורגיש ואפשר להלה איתו שיחה בלי שגרגיש שמשוה שונה אצלו. דני בן עשר, והוא נראה ומתנהג "כמעט" כמו כל ילד בגילו. אמרתי "כמעט", בגלל שאתם לא מכירים אותו מספיק זמן, אבל כאשר תבינו אותו מעט יותר מקרוב, מיד תבינו שההתנהגות שלו מעט שונה, אבל עדיין לא תבינו למה. גם אמא של דני לא הבינה מדוע דני שלה מתנהג בצורה שונה, אבל היא זוכרת שמרגע שנולד הוא היה שונה מאוד מילדיה האחרים. מרגע שדני נולד, הטבעיות שאנחנו מכירים אצל תינוקות, הייתה מעט מסורבלת בשבילו, הכול היה קשה לו, גם דברים פשוטים ביותר כמו: לשחק, ליהנות, להירגע, לאכול ולישון. במשך השנים, המסורבלות הזו התעצמה. ונוספו לה גם קשיים בלימודים ובחברה. איש לא הבין מה יש לדני, קראו לו בכל מיני שמות וכינויים. במשך שנים איש גם לא הצליח להסביר לאמו, מה מקור הקשיים של דני ולמה התנהגותו מעט חריגה. לאחר אבחון מקיף שנעשה לדני בעקבות לחץ של התלמוד תורה בו הוא לומד, התברר שלדני יש "קשיי קשב וקשיים בוויסות תחושתית", קשיים אלו באים לידי ביטוי בהתפתחותו, התנהגותו, הישגיו הלימודיים בבית הספר, קשריו החברתיים ומצבו הרגשי. המונח "קושי בוויסות תחושתית" המתלווה לעיתים לקשיי הקשב, דרוש פינוח והסבר, בבקשה:

בדיחות הדעת
הקול קול יעקב זה קולו של השעון מעורר שמעיר את האדם לעבודת הבורא... והידיים ידי עשו אלו הידיים שמכבות את הצלצול של השעון כדי להמשיך לישון...

זמנים ויצא תשע"ח

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
16:00	16:16	16:07	16:19
17:14	17:16	17:13	17:17
17:52	17:49	17:49	17:53

השפעת השבת
אשכנזים- הושע פרק י"ב פסוק יג' עד פרק י"ד פסוק י - "ויברח יעקב"
ספרדים- הושע פרק יא' פסוק ז' עד פרק יב' פסוק יד' - "ועמי תלואים"

קשה להם לשבת בכסא לאורך זמן ובכיתה הם פעמים רבים קמים ומסתובבים ללא מטרה. הם שמעתי הרבה מאוד בדיחות, בחפצים, שעל השולחן וכדומה. הם צרים ממקום למקום, מתרוצצים ללא הרף ומדברים ללא הפסקה. התנהגות זו עלולה לגרום לקשיים חברתיים רבים שכן ילדים אלו נוטים "להתיש" ילדים אחרים בהתנהגותם התזזיתית. הסוג השלישי של סימפטומים של הפרעת קשב וריכוז הוא "אימפולסיביות". היא מתבטאת לדוגמא: בהתפרצות לדברי אחרים, או במשחקים של ילדים אחרים ללא אהמנה. לשינויים פתאומיים במצב הרוח ונטייה להתרגות והתפרצויות כעס. התנהגויות אלו הופכות ילדים אלו לבלתי פופולאריים מכיוון שילדים אחרים פשוט לא יודעים מה לצפות מהם ולכן לא רוצים להיות חברתם. הניירולוג יבדוק את הקריטריונים הבאים: 1. תזזיתיות. 2. כל הזמן קמים ומסתובבים. 3. ילדים שלא מפסיקים לזוז. 4. נטייה לסיכונים. 5. דברנות (הדברנות נובעת, בין היתר, כי לאנשים כאלה אין יכולת להבחין בין עיקר לטפל ולכן מציינים את כל הפרטים הידועים להם, כמו כן, מאחר וחוט המחשבה שלהם קצר, אם הם לא יגידו משהו באותו רגע בו הם רוצים, לאחר מכן הם לא יידעו מה רצו להגיד). 6. אנשים שמרעעשים

קושי בוויסות-על מה הוא משפיע
"ויסות תחושתית" הוא תהליך קליטת הגירויים מהסביבה באמצעות החושים שלנו. בתהליך זה, אנו קולטים מידע באמצעות מערכות התחושה השונות, מתאמים את הקלט, מועדים אותו ומשתמשים בו לצורך הסתגלות לסביבה. מערכות התחושה כוללות את אלה המוכרות לנו: ראייה, שמיעה, טעם, ריח ומישוש – וכן מערכות מוכרות פחות, שעליהן נדבר בהרחבה בהמשך, כגון מערכת תחושת המגע, מערכת תחושת התנועה ומערכת תחושת שיווי המשקל. תהליך הויסות התחושתית מתרחש במערכת העצבים ובמוח. אצל רוב האנשים זהו תהליך המתרחש בצורה אוטומטית ורצופה, אך יש כאלה שתהליך זה אינו פועל אצלם כשורה, משהו בדרך משתבש. כתוצאה מזה, ההסתגלות לסביבה משתבשת ומופיעים בעיות התנהגות וקשיים רגשיים.

בסיטת דשמיא
אמר רבי שמעון בן מנסיא: "אין מראים סימן טוב לישראל עד שיחזרו ויבקשו שלושתם: מלכות שמים, דוד מלכם, ובית המקדש..." (רש"י הושע ג' ה')

בואו ותהיו שותפים לקריאת התהלים של "אור מן" לקרוב הגאולה ובכך נוכח בקרוב לראות את הגאולה בחסד וברחמים. ותזכו לברכת גדולי הדור שליט"א.

פרטים בטלפון: 02-5322255

מנגוני הויסות והפרעות קשב:

בואי לקבל אורות מאור האורות חנוכה באומן
בליווי והדרכת הרבנית ארוש

ארוחות ביתיות ומושקות, לינה, נסיעות, הדרכה ועוד...
לא כולל כנסיון וסיון

יום ראשון כ"ב כסלו 17.12.10
עד יום רביעי כ"ה כסלו 17.12.10

רבי נחמן מברסלב, רבי נתן הבעל שם טוב, רבי לוי יצחק מברדיצ'ב

02-5812210

מסל מחיר

קניות צדיקים

מסלן פטורים